

Motion till riksdagen 2025/26:1067

av Carina Ödebrink m.fl. (S)

Jämlik tandvård och tryggad kompetensförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att öka antalet utbildningsplatser för tandläkare i syfte att långsiktigt säkra tillgången till tandvård i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen särskilt bör överväga att stödja etableringen av en ny tandläkarutbildning vid Högskolan i Jönköping som ett led i att öka utbildningskapaciteten och stärka tandvårdens kompetensförsörjning i södra Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de finansiella trösklarna till tandvården ska sänkas genom ett stegvis utvecklat högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens, med start för de äldre, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En god tandhälsa ska inte vara en klassfråga – det är en grundläggande förutsättning för ett gott liv. Tandvård ska ges efter behov, inte efter plånbok. Men i dag växer ojämlikheten vad gäller tandhälsa i Sverige. Många avstår tandvård av ekonomiska skäl, samtidigt som det i flera delar av landet – inte minst på landsbygd och i glesbygd – är långa väntetider och mycket svårt att få tillgång till en tandläkare.

Utbildningsmöjligheterna för att bli tandläkare behöver därför öka och göras mer tillgängliga i hela landet. Fler utbildningsplatser krävs, men också ett mer regionalt balanserat utbildningsutbud. Högskolan i Jönköping har under lång tid arbetat för att starta en ny tandläkarutbildning. Med redan etablerad kompetens inom oral hälsa, tandteknik och odontologisk forskning är förutsättningarna goda. En ny utbildning i Jönköping skulle bidra till ökad tillgång till tandläkare i södra Sverige och samtidigt

minska trycket på andra utbildningsorter. Vidare är det angeläget att säkra kompetensförsörjningen vid dagens och framtidens tandläkarutbildningar.

Samtidigt krävs långsiktiga reformer för att säkra en jämlik tandvård i hela landet. För Socialdemokraterna är det självklart att tandvården ska vara tillgänglig för alla – oavsett bostadsort eller ekonomiska förutsättningar. Därför behöver de finansiella trösklarna sänkas genom ett stegvis utvecklat högkostnadsskydd som liknar det inom hälso- och sjukvården. Vi vill också se särskilda satsningar för unga. Det är dessutom viktigt att reformer inom tandvården kombineras med en prisreglering, så att inte patientavgifterna skjuter i höjden. Vidare måste det ses över hur privata tandvårdsaktörer som tar del av offentliga tandvårdsstöd tydligare kan ta ett befolkningsansvar tillsammans med regionerna.

Regeringens inriktning för en kommande tandvårdsreform lämnar mer att önska. Att förbättra villkoren för äldre patienter är i grunden positivt – men inte om det sker genom att samtidigt försämra för unga vuxna. En jämlik tandvård utgår från behoven. En modern och solidarisk tandvårdspolitik måste omfatta både unga och äldre och syfta till att minska ojämlikheten i tandhälsa, inte förstärka den.

Det krävs en samlad politik för att möta både den växande bristen på tandläkare och de sociala orättvisorna inom tandvården. Sverige har länge haft en tandvård i världsklass. Men för att bevara den standarden – och göra vården mer jämlik – krävs handling här och nu.

Carina Ödebrink (S)

Johanna Haraldsson (S)

Niklas Sigvardsson (S)

Markus Kauppinen (S)